

Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelma vuodelle 2020

Sisällys

1.	Valvontaohjelma	1
2.	Valvonnan maksullisuus	2
3.	Salon ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2020 valvontatoimenpiteiksi	2
3.1	Ympäristönsuojelulain valvonta	2
3.2	Maa-ainesten ottamisen valvonta	4
3.3	Jätelain valvonta	4
3.3.1	Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta	4
3.3.2	Muut jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset	4
3.3.3	Jätelain yleinen valvonta	5
3.4	Muu valvonta	5
4.	Kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta	5
4.1	Ympäristönsuojelulain ja maa-ainesten oton valvonta	5

1. Valvontaohjelma

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 30 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista;
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä;
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Toinen valvontaohjelma perustuu Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmaan vuosille 2017 – 2020, jonka Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 8.3.2017 § 33.

Yksityiskohtaisen toimenpide- ja kohdeluettelon julkistaminen saattaa heikentää valvonnan tavoitteiden toteutumista, joten yksittäisten tarkastuskohteiden sisältämää valvontaohjelmaa voidaan pitää ei-julkisena asiakirjana. Se onkin Salon ympäristönsuojelun sisäisessä käytössä. Yksittäisen yrityksen tiedot esim. tarkastuskäyntitiheydestä ja sen perusteista voidaan antaa asianosaiselle pyydettäessä. Kooste vuosittain tehtävistä säännöllisen valvonnan toimenpiteistä muodostaa julkisen valvontaohjelman.

2. Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelusta annetun asetuksen perustelumuistion (ympäristöministeriö 25.8.2014) mukaan säännöllisen valvonnan maksut on kytketty ympäristönsuojelulain 205 §:ssä valvontaohjelman olemassaoloon. Jotta valvontatoimenpiteistä voidaan periä maksu, on valvonnan sisältö ja käyttö määriteltävä ohjelmassa. Jatkossa edellisen ohjelmakauden toteuma arvioidaan ja höydynnetään toteumatietoja seuraavien ohjelmakausien suunnittelussa ja valvonnan voimavaroja koskevassa päätöksenteossa.

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun

- 1) tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;
- 2) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
- 3) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 (*rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen*) tai 176 §:ssä (*määräys vesistön merkittävän pilaantumisen ja luontovahingon korjaamiseksi*) tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi.

Ympäristönsuojelulain mukaan maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä. Luvan muuttamisesta maksu kuitenkin peritään toiminnanharjoittajalta, vaikka asia on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta. Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä vireillepanijalta maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

Hallituksen esityksen (214/2013) mukaan kunnan valvonnasta perittävä maksu voi vastata enintään suoritteiden tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Tarkemmin maksun perusteista säädetään Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa (Salon kaupunginvaltuusto 22.5.2017 § 39), joka tuli voimaan 1.6.2017 ja maa-ainestaksassa (Salon rakennus- ja ympäristölautakunta 13.11.2019 § 156), joka tuli voimaan 1.1.2020. Ympäristönsuojeluviranomaisen taksa uudistetaan vuoden 2020 aikana.

3. Salon ympäristönsuojelun suunnitelma vuoden 2020 valvontatoimenpiteiksi

3.1 Ympäristönsuojelulain valvonta

Vuoden 2020 aikana tehtävien ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonnan suunnitelma on esitetty taulukossa 1. Vuoden aikana on tarkoitus tehdä 29 määräaikaistarkastusta. Tarkastuksista laaditaan muistio, joka lähetetään toiminnanharjoittajalle ja tallennetaan kaupungin asianhallintajärjestelmään. Tarkastusten toteumasta raportoidaan vuoden 2021 alussa rakennus- ja ympäristölautakunnalle.

Lisäksi tarkastetaan toiminnanharjoittajien vuosiraportointeja.

Taulukko 1. Ympäristöluvanvaraisten ilmoituksenvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvontaluokat eli määräaikaistarkastusvälit, toimintojen lukumäärät (tilanne tammikuu 2020, Salon kaupungin tietojärjestelmä) sekä suunnitelma vuoden 2020 tarkastuksista Salossa

Valvottavat toiminnot	Valvontaluokka *)	Laitoksia / joista pohjavesialueella	Suunnitelma 2020
Metsäteollisuus		0	0
Metalliteollisuus	3	4 / 1	1 / 1
Energiantuotanto (5 – 50 MW)	3	6 / 2	3 / 1
Kemianteollisuus		0	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai poltonesteiden varastointi tai käsittely	2	28	1
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	3	2	0
Mineraalituotteiden valmistus	2	4 / 2	3 / 2
Nahan tai tekstiilien laitostuotanto tai käsittely	3	1	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	3	1	0
Eläinsuojat	3	59 / 2	15 / 2
Liikenne	2	3 / 2	2 / 2
Jätteiden ammattimainen tai laitostuotanto tai käsittely sekä jätevesien käsittely	2	14 / 3	2 / 1
Muu toiminta	2		
- Ulkona sijaitseva ampu- marata		1	1
- Pysyvä, ulkona sijaitseva laitostuotanto tai käsittely		0	0
- Krematorio tai lemmik- kieläinten polttolaitos		1	0
- Muu toiminta (lumenkaa- topaikka)		1	0
Yhteensä		125 / 12	29 / 9

*) Valvontaluokan mukaan toiminta tarkastetaan joko kerran vuodessa (= valvontaluokka 1), kerran kolmessa vuodessa (= valvontaluokka 2), kerran viidessä vuodessa (= valvontaluokka 3) tai tarvittaessa (= valvontaluokka 4).

3.2 Maa-ainesten ottamisen valvonta

Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 7 §:n mukaan valvontaviranomaisen on suoritettava tarkastus riittävän usein toiminnan seuraamiseksi. Asetuksen mukaisesti kaikilla lupa-alueilla tehdään alkutarkastus ennen maa-ainesten ottamiseen ryhtymistä ja lopputarkastus, kun ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen.

Vuosittain tarkastetaan, että lupakohteissa noudatetaan ottamissuunnitelmaa ja päätöksessä asetettuja ehtoja sekä maa-aineslaissa asetettuja rajoituksia. Tarkastus suoritetaan lisäksi maa-ainesluvan haltijan, asianosaisten tai muiden perusteltujen vaatimusten vuoksi, jollei tarkastusta ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Tarkastuksen yhteydessä selvitetään otetun aineksen määrä ja ottoalueen etenemä. Mikäli luvan haltija ilmoittaa etukäteen helmikuun loppuun mennessä, ettei maa-aineksia kyseisenä vuonna oteta, ei lupakohdetta silloin normaalisti tarkasteta eikä peritä valvontamaksua. Luvan haltija ilmoittaa ympäristöhallinnon tietojärjestelmään maaliskuun loppuun mennessä ottomäärän.

Osa maa-ainestenottotoiminnasta on myös ympäristöluvanvaraista. Tällaisia toimintoja ovat kalliokiiven louhinta ja kiviaineksen murskaaminen. Ympäristöluvanmukainen toiminta valvotaan yhtä aikaa maa-ainesluvan valvonnan kanssa. Ympäristöluvanvaraisia toimintoja on Salossa 15 kpl. Osa ympäristöluvista ja maa-ainesluvista on yhdistetty ns. yhteiskäsittelyluviksi. Yhteiskäsittelylupia on Salossa voimassa 6 kpl. Vuonna 2020 valvotaan toiminnanharjoittajien ottamisilmoitusten perusteella noin 35 maa-ainestenottokohdetta.

Taulukko 2. Maa-ainesten ottokohteet ja ottomäärät yhteensä Salossa vuonna 2018.

Maa-aines	Kohteiden lukumäärä / joista pohjavesialueella	Ottomäärä yhteensä 2018, m ³
Multa	3	300
Kallio	22 / 7	108 963
Sora ja hiekka	38 / 34	259 025

Tarkastettavien maa-ainekohteiden määrä riippuu siitä, onko alueella ottoa. Lisätarkastuksia tehdään tarpeen mukaan.

Kotitarveottoon liittyvää valvontaa tehdään tarpeen mukaan.

3.3 Jätelain valvonta

Jätelain 124 § velvoittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaista valvomaan toimintoja, joissa syntyy vaarallista jätettä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteenkansainvälisiä siirtoja. Lisäksi on valvottava jätteen ammattimaista keräystä, joka rekisteröidään jätelain 100 §:n mukaan. Jätelaki edellyttää myös jätteen laitos- tai ammattimaisen käsittelyn suunnitelmallista valvontaa, mutta nämä kohteet on sisällytetty taulukon 1 valvontakohteisiin, koska ne ovat myös ympäristöluvanvaraisia toimintoja. Jätelain mukaan valvottavat kohteet ja niiden valvontaohjelma vuodelle 2020 on esitetty taulukossa 3.

3.3.1 Rekisteröitävä jätteen keräystoiminta

Jätelain 100 §:n mukaan jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavia kohteita Salossa on neljä. Keräystoiminta tarkastetaan toiminnan luonteesta riippuen, joko asiakaspalautteen perusteella (aluekeräyspisteet) tai riskinarvioon perustuvan valvontaluokan mukaisesti.

3.3.2 Muut jätelain 124 §:n mukaiset tarkastukset

Vaarallista jätettä tuottaviksi laitoksiksi on tunnistettu ainakin autokorjaamot ja -purkamot, joista autopurkamot on sisällytetty taulukon 1 valvontakohteisiin, koska ne ovat myös ympäristöluvanva-

raisia toimintoja. Autokorjaamoja on Salossa noin 80 kpl ja niitä on tarkoitus valvoa satunnaisotannalla noin 20 kpl vuodessa.

Kunnan valvontaviranomaisen vastuulle kuuluvat laitokset ja yritykset, joiden toimintaan liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja, selvitetään ja riskit arvioidaan muun valvontatyön ohella.

Taulukko 3. Jätelain mukaiset valvontakohteet ja suunnitelma vuoden 2020 tarkastuksista.

Valvontakohte	Kohteiden lukumäärä	Suunniteltu valvonta 2020
Jätelain 100 § mukainen toim.	4	1
Jätelain 124 § mukaan tarkastettavat toiminnot	86	20

3.3.3 Jätelain yleinen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluva jätelain yleinen valvonta kohdistuu mm. jätehuoltoon liittymisen valvontaan, jätehuoltomääräysten valvontaan ja roskaantumisasiihin.

Roskaantumisen ja tapahtumien jätehuollon valvontaa ympäristönsuojelu suorittaa lähinnä saapuneiden valitusten ja ilmoitusten tarkastamisen yhteydessä. Roskaantumiseen liittyviä tarkastuksia tehdään määrällisesti eniten.

Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen valvoo osaltaan jätehuoltomääräyksiä, eräiden jätteiden hyödyntämistä maanrakentamisessa sekä rakennus- ja purkujätehuoltoa. Valvontaa toteutetaan tarvittaessa.

Jätelain 125 §:n perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa ei-luvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaisuuden varmistamiseksi. Mikäli yksittäinen määräys annetaan, viranomainen myös valvoo sitä.

3.4 Muu valvonta

Muita valvontakohteita ovat tarpeen mukaan

- viemäriverkostoon liittymättömien kiinteistöjen jätevesijärjestelmät
- vesihuoltolain mukaiset kohteet
- leirintä- ja matkailuvaunualueet
- maatalouden liettelantasäiliöt
- nitraattiasetuksen mukaiset kohteet
- pienet eläinsuojat
- pienet toiminnot kuten esim. korjaamot, purkamot, maalaamot jne.
- poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä kuten esim. öljysäiliöt, lannan levitys jne.
- venesatamat
- vesilain mukaiset kohteet kuten ns. ojariitakohteet sekä vesistö rakentamiskohteet

4. Kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta

4.1 Ympäristönsuojelulain ja maa-ainesten oton valvonta

Vuoden 2019 aikana oli suunniteltu tehtäväksi 92 määräaikaistarkastusta. Tähän lukuun on laskettu mukaan myös maa-ainesten oton valvonta. Toteutunut tarkastusten määrä oli 70 kpl. Tämä on 76 % tavoitellusta valvontatarkastusten määrästä. Tulosta voi pitää hyvänä, koska ympäristönsuojelu toimi koko vuoden 2019 vajaan henkilökunnalla. Pahimmillaan vaje oli 3 henkilöä. Osa suunnitelluista tarkastuksista jäi tekemättä, koska laitoksella ei ollut toimintaa vuonna 2019. Toteutuneiden ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen valvonta on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 4. Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen toteutunut valvonta vuonna 2019 verrattuna suunnitelmaan

Valvottavat toiminnot	Suunnitelma 2019 kpl/joista pohjavesi- alueella	Toteutunut valvonta 2019
Metsäteollisuus	0	0
Metalliteollisuus	2 / 1	0
Energiantuotanto	0	0
Kemianteollisuus	0	0
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely	19	14
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1	1
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	35 / 10	32/24
Mineraalituotteiden valmistus	2 / 2	2 / 2
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	0	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	0	0
Eläinsuojat	25 / 2	13
Liikenne	2 / 2	3 / 2
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	3 / 1	5
Muu toiminta		
- Ulkona sijaitseva ampumarata	1	0
- Pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhalluspaikka	0	0
- Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos	0	0
- Muu toiminta (lumenkaato- paikka)	0	0
Yhteensä	92 / 18	70/28

*) Valvontaluokan mukaan toiminta tarkastetaan joko kerran vuodessa (= valvontaluokka 1), kerran kolmessa vuodessa (= valvontaluokka 2), kerran viidessä vuodessa (= valvontaluokka 3) tai tarvittaessa (= valvontaluokka 4).